

YDS Arapça Sınavlarında Kelime ve Eşdizimler Vocabulary and Collocations in Arabic Exams

Doç. Dr. İbrahim ÖZAY

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi A.B.D.
Gazi University, Faculty of Education, Department of Foreign Languages Education, Division of
Arabic Language Education
ozay@gazi.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3276-1918

Hilal KARA TANRIVERDİ

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Gazi University, Institute of Educational Sciences
hilalkara1539@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3860-3440

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 01.11.2023
Kabul Tarihi / Accepted : 16.12.2023
Yayın Tarihi / Published : 30.12.2023
Yayın Sezonu / Pub Date Season : Aralık / December
Cilt / Volume: 1 • Sayı / Issue: 2 • Sayfa / Pages: 127-139

Atıf / Cite as

ÖZAY, İ., TANRIVERDİ, H. K., (2023). YDS Arapça Sınavlarında Kelime ve Eşdizimler,
Lisânî İlimler Dergisi, 1(2), 127-139.

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.
This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisânî İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.
Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal.
All rights reserved.

Öz: Bu araştırmanın amacı, 2011-2021 yılları arası ÖSYM tarafından yapılan Arapça dil sınavlarındaki kelime ve eşdizimleri yapısal, anlamsal ve sayısal açıdan incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin kullanıldığı bu çalışmada, belgeler ÖSYM'nin resmi sayfasından alınmıştır. Araştırma giriş, sınav, kelime, eşdizimler, yöntem, bulgular ve sonuçlar olmak üzere 7 kısımda incelenmiştir. Elde edilen belgeler eşdizimler ve kelime adı altında isim, fiil ve harfi cer olarak kısımlara ayrılmış bu kelimelerin sınavda kullanım sıklıkları ve anlamları tablolar halinde ifade edilmiştir. Bu kapsamda yapılan incelemeler ve analizler Arapça yabancı dil sınavlarında özellikle isim ve harfi cerli fiillerde mükerrer kelimelerin bulunduğunu, eşdizimlerin 2011-2021 yılları arasında yapılan sınavlarda mutlaka metin içerisinde veya şıklarda sorulduğunu ve bu eşdizimlerin güncel ve günlük hayatta sıkça kullanılan ifadeler olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Arapça dil sınavları, İsim, Fiil, Eşdizim

Abstract: The aim of this research is to examine the words and collocations in Ösym Arabic language exams between 2011-2021 in terms of structural, semantic and numerical. In this study, in which document analysis, one of the qualitative research methods, was used, the documents were taken from the official page of ÖSYM. The research has been examined in 7 parts: introduction, exam, words, collocations, method, findings and results. The documents obtained are divided into parts as noun, verb and preposition under collocations and word names, the frequency of use of these words in the exam and their meanings are expressed in tables. In this context, the examinations and analyzes have shown that there are repeated words in Arabic foreign language exams, especially in verbs with nouns, that collocations are definitely asked in the text or in the choices in the exams held between 2011-2021, and that these collocations are expressions that are frequently used in current and daily life.

Keywords: Arabic language exam, Noun, Verb, Collocation

Giriş

Dil, insanların birbirleriyle iletişimini sağlayan en önemli araçtır. Bireyler kendi dillerinin yanı sıra farklı kültürlerde oluşmuş yabancı dilleri de öğrenme ihtiyacı hissederler. Dili insan ve toplumdan ayrı düşünmek olanaksızdır, bilimden sanata, teknik konulardan kültüre bütün alanlarla doğrudan ilgisi bulunan ve tüm bunların oluşmasında etkin rol oynayan bir yapıdır (Aksan, 1998, s. 11). Araştırmalar, dilin birbiriyle çok sıkı ilişkiler kuran, birbirleriyle değerlendirilen birimlerin oluşturduğu bir sistem olduğunu ortaya koymuştur (Üstünova, 2002, s. 150). Dolayısıyla her dil kendi içerisinde bir bütünlük oluşturur.

Her birey, eğitim hayatının ilk yıllarında ana dilinin yanı sıra yabancı dil eğitimi de almaya başlar ve bu eğitim yüksek öğretime geçene kadar zorunlu bir şekilde devam eder. Günümüzde aileler çocukları için yabancı dil eğitimine çok erken yaşlarda başlamaktadır. Arapça da bu dillerden biridir. Dünya üzerinde Arapça dilini konuşan birçok ülke bulunmaktadır. Dolayısıyla bu dilin geniş bir coğrafyayı kapsadığını ve o dili konuşan insan sayısının ne kadar fazla olduğunu göstermektedir. Bireyler, eğitim kademelerinin ortaokul kısmından başlayarak İmam Hatip ortaokulları da dahil olmak üzere Arapça eğitimi almaya başlarlar. Lise ve üniversitelere geçiş aşamasında her bölüm farklı sınavlar aracılığı ile öğrenci alır. Türkiye’de yapılan önemli dil sınavları arasında yer alan Arapça dil sınavları, sınav girenlerin kelime, gramer, cümle yapısı ve bunları kavrama becerisini ölçmektedir. Yabancı dil sınavına hazırlanan kişilerin o dilin kelime yapısını, cümle yapısını, paragraf mantığını, soru çözüm tekniklerini ve zaman yönetimini çok iyi bilmeleri gerekir. Bu alanda hazırlanmış gramer, çeviri, test teknikleri, daha önceki yıllara ait çıkmış soruların ve çözümlerin yer aldığı birçok kaynak bulunmaktadır. Bu kaynakların en başında Yökdil, Yds Arapça Metin Okumaları, Arapça Anahtar Kitap, Çıkmış Soru Çözümleri vd. sayılabilir. Doğru ve planlı çalışmak, kişilerin yabancı dil sınavlarında başarılı olmaları açısından önemlidir. Dünyada

olduğu gibi ülkemizde de birçok dil sınavı yapılmaktadır. Yaygın olan bu sınavlardan biri de Arapça dil sınavıdır. ÖSYM tarafından yapılan Arapça dil sınavları Yds, Kpds, Yökdil ve e-Yds'dir. Bu sınavlar her sene belirli tarih ve süre dahilinde yapılır. 2011-2021 yılları arasındaki Arapça dil sınavları değerlendirildiğinde 2011 ve 2012 yıllarında Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı adıyla uygulanmıştır. 2013 yılı ve sonrası adı Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı olarak değiştirilmiş olup günümüzde de aynı isimle uygulanmaya devam edilmektedir. Bu sınavın amacı, adayların Arapça seviyelerini ölçmektir. Kpds ve Yds sınavları arasında şekil açısından çok farklılık olmasa da Türkçeden Arapçaya veya Arapçadan Türkçeye çeviri ve diyalog soruları, içerik açısından değiştirilmiştir. Kpds 2011 ve 2012 yıllarında çeviri soruları 71'den 76'ya kadar olan sorulardır. 2013 Yds ve sonrasında Türkçe-Arapça ve Arapça-Türkçe çeviri soruları 37-42. sorular arasına dahil edilmiştir. Kpds, Yds ve Yökdil sınavları sorulan soruların mantığı açısından birbirlerine benzerlik göstermektedir. Bu üç sınav da dilbilgisi konuları paragraf soruları, boşluk doldurma soruları ve çeviri üzerinde yoğunlaşır. Dilbilgisi açısından incelendiğinde müenneslik-müzekkerlik, boşluğa uygun masdar kelimeler, kendinden önceki kelimeyi tamamlayan ve fiille uyumlu olan sonu zamirli kelimeler, cümledeki anlama göre fiili veya o fiille kullanılan harfi ceri bulma gibi konuları içerir. Her sınavda 5 paragraf bulunur ve her paragrafın 4 sorusu vardır.

Okuduğunu anlamının yanı sıra zaman yönetiminin de önemli olduğu bu sınavlarda yanlış doğruyu götürmez. Sınavlarda, başka bir kelimeyle karıştırılacak kelimeler hariç diğer tüm kelimeler harekesiz verilir. Kişiler, sınava hazırlanma sürecinde ne kadar çok harekesiz Arapça kelimeye maruz kalmışsa sınavdaki metinleri doğru bir şekilde okuma ve okuduğunu anlama oranı da o kadar artmaktadır.

Kelime

Kelime, herhangi bir dili meydana getiren en önemli unsurdur. Zira kelimeler olmadan bir dili kullanmak ve sürekliliğini sağlamak mümkün değildir. Bu kavramla ilgili bazı tanımlar şu şekildedir: Tek bir anlamı ifade eden sözcüğe kelime denir (Dayf; vd., 2004, s. 796). Kelime, alfabenin bir anlam ifade ettiği herhangi bir birleşik harf grubudur (Ebu'l-Azm, 1999, s. 3241). Bir anlamı ifade eden tek bir sözcük veya sözcük grubudur (Ömer, 2008, s. 1954).

Fiil, bir olay ve zamanını ifade eden kelimedir (Dayf; vd., 2004, s. 695). İbn Manzûr (2000, s. 201) fiili, geçişli veya geçişsiz iş bildiren olgu olarak tanımlar. Belirli zamanda meydana gelen olay veya duruma fiil denir. Örneğin: عِلِمٌ، يَتَعَلَّمُ، اِعْلَمَ. Geçmiş zaman, şimdiki zaman ve gelecek zamana bağlı olarak bir durumu ya da olayı ifade eden terime fiil denir. Arapçada fiiller mazi, muzari ve emir fiil olmak üzere üç kısma ayrılır (es-Sêmarrâi, 1983, s. 15-22).

İsim, zamandan bağımsız olarak kendi içinde anlam ifade eden kelimedir (Ahmed el-Âyed; vd., 2003, s. 24). Bu tanımlardan yola çıkarak bir kelimenin, içerisinde isim, fiil ve harfin tüm bölümlerini içerisinde barındırdığı anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla bu üç kavram, kelime ve oluşumlarını anlamak açısından son derece önemlidir.

Eşdizim

Her dilde, o dilin kendine özgü yapısıyla ve kültürüyle bütünleşmiş ve kalıplaşmış yapılar vardır. Türkçede eşdizim olarak adlandırılan bu yapılar, yaygın olarak bir arada kullanılan, iki veya daha fazla sözcükten oluşan kelime dizilimleridir. Arapçada eşdizim için genellikle "المتلازمات اللفظية" ifadesi kullanılmaktadır. Burada geçen "تلازم" fiili, iki şeyin veya iki kişinin ayrılmayacak kadar bağlı olmaları anlamına gelmektedir (Ömer, 2008, s. 2007).

1951'de ilk kez bu terimi kullanan Firth'e göre, eşdizim, "kelimeleri bir arada tutan ortaklıktır" (Aktaran: Suçin, 2007, s. 114). Klasik Arap dilcilerinden el-Muberrred eşdizimsel ifadeleri "مطابقات" (uyumlu sözcük dizileri) terimiyle adlandırmıştır (Suçin, 2007, s. 115). Arap dil bilgini Sa'leb (ölümü 904), Arapçada bazı sözcük birlikteliklerini, "mucâveret el-eddâd" (zıtların birlikteliği) terimiyle ifade etmektedir (Suçin, 2004, s. 107). Bir başka tanımla "eşdizim (collocation), aralarında anlamsal belirli bir yakınlığın olduğu, sık sık bir arada bulunan veya dilbilgisel açıdan birbirleriyle bağlantıları olan kalıplaşmış ifadelerdir" (Kurt, 2016, s. 9).

Cambridge Learner's Dictionary English-Turkish (2009) sözlüğünde ise eşdizimlilik "ana dilini konuşanların sık sık birlikte söyledikleri veya yazdıkları iki veya daha fazla kelime ortaklıkları" şeklinde tanımlanmaktadır (Balı, 2020, s. 7-8). Balı ve Köksal da çalışmasında eşdizimliliği şu şekilde tarif etmektedir:

"Dikkate değer anlamsal ve sözdizimsel bağımlılıkları paylaşan sözlük birimlerinin alışlagelmiş şekilde oluşturduğu iki veya daha fazla kelimedenden müteşekkil sözcük öbekleri." (Balı & Köksal, 2009, s. 5).

Tanımların hepsi eş dizimi bir yönüyle esas almakta, her yönüyle eşdizimi ifade eden bir tanım bulunmamaktadır (Önder, 2014, s. 8). Eşdizimler, isim, fiil, zarf, edat ve harfi cerlerden oluşabilir. Eşdizimler en az iki kelimedenden oluşur ve tıpkı bazı atasözü ve deyimlerde olduğu gibi bazı eşdizimlerde de, kullanılan kelimeler değiştirilemez ve bir kelime yerine başka bir kelime getirilemez. Arapçada da الورقة الصفراء [sarı sayfa] şeklinde bir kullanım bulunduğu halde الفتاة الصفراء [sarı kız] şeklinde bir kullanım bulunmamaktadır (Suçin, 2005, s. 106-107). Burada kastedilen sarı kelimesinin yanına gelen her sözcük eşdizimsel bir anlam oluşturmaktadır. Dili konuşan kişilerin aklına gelen kelimeleri yanyana koyarak eşdizim oluşturmaları mümkün değildir. Çünkü eşdizimler bir dilde hazır halde bulunur ve zaten mevcuttur. Dili anadili olarak konuşanlar (native speakers) eşdizimleri doğal olarak bilirler ve kullanırlar ancak yabancı dil öğrenenler için bu birlikteliklerin öğrenim sürecinde edinilmesi, dili daha doğal, akıcı, kıvrak, etkili ve ana dili konuşanlara benzer şekilde kullanmak açısından oldukça önemlidir. Eşdizimler kendi dillerindeki kelimelerle anlam kazanır, yani başka bir dile çevrilirken aynı

kelimeler kullanıldığı zaman uyumsuzluk ve anlam kayması meydana gelebilir. Suçin buna örnek olarak Türkçede “ağır kayıplar” eşdizimi Arapçaya birebir خسائر ثقيلة şeklinde aktarıldığı taktirde “eşdizimsel uyumsuzluk” olacağını ifade etmiştir (2004, s. 110). Tek başına anlamlı olan kelimeler bir araya gelerek anlamlı kalıplar oluştururlar. Dilin inceliklerini yansıtan eşdizimler, tüm dillerde yaygın olarak kullanılır. Gazala'nın da ifade ettiği gibi eşdizimler retorik (söz söyleme sanatının) kalbinde yer alır (Gazala, 2007, s. 19). O dilin kültürünü yaşayışını ve dilin ince özelliklerini içerisinde barındırır. Bu nedenle bir dilin inceliklerini öğrenerek konuşmak için eşdizimsel ifadelerin bilinmesi son derece önemlidir.

Eşdizimler çeşitli biçimlerde gelebilirler. Bunlar;

- 1- isim+isimden oluşmuş eşdizimler: زمام الأمور، عتمة الدجى، لُقمة العيش
- 2- isim+sıfattan oluşmuş eşdizimler: حاجة ملحة، علاقات قوية
- 3- fiil+isimden oluşmuş eşdizimler: بزغ نجمه، ألقى كلمة، بذل جهده، لفت انتباهه إلى
- 4- fiil+harfi cer+isimden oluşmuş eşdizimler: أخذ على عاتقه
- 5- fiil+harfi cerden oluşmuş eşdizimler: اتهم ب، أسفر عن، قام ب، اتصل ب، أذى إلى

Yukarıda çeşitli türleri bulunan eşdizimlerden en yaygın kullanıma sahip olanı, isim+sıfat şeklinde oluşan eşdizimlerdir (Gazala, 2004, s. 2).

Yöntem

Bu kısımda araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analiz edilmesine değinilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2003) 'in belirttiği üzere “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (s. 217).

Araştırmada kelime kategorileri, eş dizimler vb. nitelik ve nicelik açısından ayrıntılı bir şekilde incelenip analiz edildiği için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Kelime grupları ve eşdizimler kategorilere ayrılıp bunların yıllara göre sınavlarda ne şekilde kullanıldıkları belirlenmiş ve mükerrerlik açısından ele alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2011-2021 yılları arasında yapılan Arapça dil sınavları dokümanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise bu sınav dokümanları içerisinde belirlenen kelime grupları ve eş dizimler oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması, Analizi ve Bulgular

ÖSYM resmi sayfasından 2011-2021 yılları arasında gerçekleştirilen Arapça dil sınavı dokümanlarına ulaşılmıştır. Doküman analizi yöntemiyle hem yazılı ola-

rak hem bilgisayar ortamında bu yıllardaki belgeler Pdf ve Microsoft Edge gibi çeşitli programlar aracılığıyla taranmıştır. Kelime ve söz grupları kullanım sıklığı açısından değerlendirilip sınavlarda bulunan isim, fiil, edat, eş dizim vb.'nin hangi sınavda ne ölçüde sorulduğu incelenerek analiz edilmiştir. Kelimelerin sıklığı açısından en çok sorulan isim ve fiiller yıllara göre tablolar halinde sayısal olarak listelenmiştir. Aşağıdaki tabloda Kpds sınavında yaygın olarak kullanılan eşdizimler anlamları ve soru sayısı bakımından listelenmiştir;

Kpds Sınavı Eşdizimler (2011-2012)

Eşdizim	Anlamı	Yıl/Soru sayısı/Dönem
وزارة الصحة	sağlık bakanlığı	2011/8 / sonbahar
اتخذ قرارا	karar aldı	2011/8 / sonbahar
تحمل على عاتقها	üstlendi	2011/13 / sonbahar
موارد طبيعية	doğal kaynaklar	2011/20 / sonbahar
قلب رأساً على عقب	olayı tersine çevirmek	2011/25 / sonbahar
الحرب العالمية الثانية	ikinci dünya savaşı	2011/35-38 / sonbahar
بَدَلْ جُهْدَهُ	çaba sarfetmek	2011/43 / sonbahar
بَيْنَ عَشِيَّةٍ وَضُحَاهَا	çok geçmeden	2011/47 / sonbahar
أشعة الشمس	güneş ışınları	2011/57-2012/36-2016/2 / ilkbahar
عَلَى قَدَمِ وَسَاقِ	hummalı, devamlı	2011/73 / sonbahar
عاطلين عن العمل	işsizler	2011/79 / sonbahar
حقوق المرأة	kadın hakları	2012/7 / ilkbahar
زامر الأمور	hakimiyet, yetki gücü	2012/11 / sonbahar
اجتاحت الأخضر واليابس	hepsini yok etmek, silip süpürmek	2012/13 / ilkbahar
لَقَّتْ اُنْتِبَاهَهُ إِلَى ..	dikkatini çekmek	2012/28 / sonbahar
خطف الأَبْصَارِ إِلَى	gözlerini almak	2012/28 / sonbahar
ناطحة السحاب	gökdelen	2012/47-49 / sonbahar
بَرَعَ نَجْمُهُ	yıldızı parlamak	2012/49 / sonbahar
عممة الدّجى	karanlık, kapkaranlık	2012/51 / sonbahar
فاحمة السواد	kapkara	2012/58 / ilkbahar
سهل المنال	ulaşılması kolay	2012/60 / sonbahar
وَصَمَهُ عَارِ	utanç verici, yüz karası	2012/63 / ilkbahar
سوء حظ	kötü şans	2012/66 / ilkbahar
مَوْقِفٌ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهِ	kıskanılmayacak bir durum, kötü bir durum	2012/66 / sonbahar
جدير بالذكر	anmaya değer	2012/80 / sonbahar

Yds Sınavı Eşdizimler (2013-2021)

Eşdizim	Anlamı	Yıl/Soru sayısı/Dönem
تولى منصبه	görev üstlenmek	2013/10 / ilkbahar
وزارة المالية	maliye bakanlığı	2013/30-2018/8 / sonbahar
دول مستقلة	bağımsız devletler	2013/32 / sonbahar
اتخذ طريقة	üslup, metot benimsemek	2013/34 / ilkbahar
نشبت الحرب/معارك	savaş patlak vermek	2013/36 / ilkbahar
رأس مال	sermaye	2013/43-46 / sonbahar
زمام الأمور	hakimiyet, yetki gücü	2013/50-2018/70 / ilkbahar
الوجبات السريعة	fastfood	2013/55-56 / ilkbahar
فقدان الوزن	kilo kaybı	2013/57 / ilkbahar
اكتسب العادات	alışkanlık kazanmak	2013/59 / ilkbahar
قوس قزح	gökkuşağı	2013/61 / sonbahar
السَّعْلُ السَّاعِلُ	asıl, temel, esas mesele	2013/63 / ilkbahar
بُنْتُ شَفِيَّةً	kelime, söz	2013/64 / sonbahar
عَلَى قَدَمِ وَسَاقِ	hummalı, devamlı	2013/67 / sonbahar
مراسم التشييع	cenaze töreni	2013/69 / ilkbahar
أَلْفَى نَظْرَةً عَلَى	göz atmak, incelemek	2014/29 / sonbahar
ارتكب الأخطاء	hata yapmak	2014/35 / sonbahar
ألقى كلمة	konuşma yaptı	2014/39 / ilkbahar
عمر يَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ	hayat rüzgar gibi geçmek	2014/50 / sonbahar
تلوث المياه	su kirliliği	2014/10 / sonbahar
وزارة الزراعة	tarım bakanlığı	2014/51 / sonbahar
أزمة سياسية	siyasi kriz	2014/69 / sonbahar
فقدان الشخصية	kişilik kaybı	2014/74 / sonbahar
نوبات القلبية	kalp krizi	2014/78 / sonbahar
صَسَقَطُ رَأْسِهِ	doğum yeri	2015/43 / ilkbahar
أطلق النار	ateş açmak	2015/66 / ilkbahar
يَقَعُ عَلَى عَاتِقِهِ / كَاهِلِهِ	üzerine düşer, ...e aittir	2015/69 / sonbahar
منذ نُعُومَةِ الْأَطْفَارِ	çocukluğundan beri	2015/71 / sonbahar
حَاجَةٌ مُلِحَّةٌ	acil ihtiyaç	2016/11 / sonbahar
لُقْمَةُ الْعَيْشِ	ekmek parası	2016/12 / ilkbahar
تلوث البيئة	çevre kirliliği	2016/34 / sonbahar
أخذ على مأخذ الجد / حَمَلَ على محمل الجد	bir kişiyi veya şeyi ciddiye almak	2016/59 / sonbahar

حَطَرَ بِبَالِهِ / عَلَى بَالِهِ / فِي بَالِهِ	hatırladı, aklına geldi	2017/9 / ilkbahar
هجرة الأدمغة / العقول	beyin göçü	2017/43-63-65 / ilkbahar
يطلق عليها تسمية	isimlendirmek	2017/59-2018/78 / ilkbahar
فقدان الوعي	bilinç kaybı	2017/60 / sonbahar
صَعِدَ نَجْمُهُ	yıldızı parlamak	2018/55 / ilkbahar

Kullanılan eşdizimler yapı ve anlam bakımından birbirinden farklıdır. Sınavlarda isim, fiil, sıfat, edat, zarf vb. kalıplarla oluşmuş birçok eşdizim bulunmaktadır. Bazı eşdizimler birden fazla soruda geçmektedir. İçinde geçtiği cümlede tam olarak kastettiği anlam ortaya çıkmaktadır.

Aşağıdaki tablolarda sınav yılları bazında sık kullanılan isimler listelenmiştir;

Kpds 2011-2012 Yılları 10 Kez ve Üzeri Tekrar Eden İsimler

	Kelime	Anlamı
1	لون - ألوان	Renk - Renkler
2	قرار	Karar
3	فن - فنون	Sanat - Sanatlar
4	سنة - سنوات	Yıl - Yıllar
5	مكان - أماكن	Yer - Yerler
6	نفس	Aynı
7	مصدر - مصادر	Kaynak - Kaynaklar
8	زراعة	Tarım
9	جسم	Beden
10	كوكب - كواكب	Yıldız- Yıldızlar
11	علاج	İlaç
12	بلد - بلدان	Ülke - Ülkeler
13	خاصة	Özellikle
14	طفل - أطفال	Çocuk - Çocuklar
15	حركة - حركات	Hareket - Hareketler
16	عنف	Şiddet
17	رواية	Roman
18	عالم	Dünya
19	عمل - أعمال	İş - İşler
20	ثقافة	Kültür
21	شخص - أشخاص	Kişi - Kişiler

22	أهل	Aile, Ahali
23	خفاش - خفافيش	Yarasa – Yarasalar
24	إنسان - ناس	İnsan – İnsanlar
25	طبيعيّ	Doğal, Olağan
26	يوم - أيام	Gün – Günler
27	جلد	Deri
28	نوع - أنواع	Çeşit – Çeşitler
29	طاقة	Güç, Enerji
30	عام - أعوام	Yıl - Yıllar
31	لغة - لغات	Dil – Diller
32	نصّ	Metin

Yds 2013-2021 Yılları Arası 10 Kez ve Üzeri Tekrar Eden İsimler

	Kelime	Anlamı
1	دراسة	Araştırma
2	حيوان	Hayvan
3	شعب - شعوب	Halk – Halklar
4	بلد - بلاد	Ülke – Ülkeler
5	فنّ - فنون	Sanat – Sanatlar
6	دولة - دول	Devlet – Devletler
7	ليل	Gece
8	نصّ - نصوص	Metin – Metinler
9	قوس	Yay
10	حرب - حروب	Savaş – Savaşlar
11	لون - ألوان	Renk – Renkler
12	ماء - مياه	Su – Sular
13	مشكلة	Sorun
14	أبحاث	Araştırmalar
15	علم - علوم	İlim – İlimler
16	طريقة - طرق	Yol - Yollar
17	مرضى - مرضى	Hasta – Hastalar
18	سبب - أسباب	Sebeup – Sebepler
19	ناس - إنسان	İnsan – İnsanlar
20	طفل - أطفال	Çocuk – Çocuklar
21	جهاز - أجهزة	Cihaz – Cihazlar

22	يَوْم - أَيَّام	Gün – Günler
23	عادة - عادات	Adet - Adetler
24	عَالَم	Dünya
25	أَسْنَان	Dişler
26	حُكْم - أَحْكَام	Hüküm - Hükümler
27	يَوْم - أَيَّام	Gün – Günler
28	بلد - بلاد	Ülke – Ülkeler
29	كتاب - كُتُب	Kitap – Kitaplar
30	نبات - نباتات	Bitki – Bitkiler
31	مدينة - مَدَن	Şehir - Şehirler
32	شاعر - شعراء	Şair – Şairler
34	عَصْر - عصور	Asır – Asırlar
35	يَد - أَيْدٍ	El – Eller
36	منطقة - مناطق	Bölge – Bölgeler
37	صَيْف	Yaz
38	خضروات	Sebzeler
39	وَقْت - أَوْقَات	Vakit – Vakitler
40	فواكه	Meyveler
41	حضارة - حضارات	Medeniyet - Medeniyetler
42	ملح	Tuz
43	فترة	Dönem
44	ثقافة	Kültür
45	فكر - أَفْكَار	Fikir – Fikirler
46	سهر	Uykusuzluk
47	معبد - معابد	Mabet – Mabetler
48	صناعة	Sanayi
49	اسم	İsim
50	غرب	Batı
51	بَحْر	Deniz
52	ورم - أورام	Tümör – Tümörler
53	أشعة	Işıklar
54	عَام	Yıl
55	شمس	Güneş
56	وظائف	Vazifeler
57	مرض - أمراض	Hastalık - Hastalıklar

58	مرحلة - مراحل	Aşama – Aşamalar
59	زعفران	Safran
60	رجل - رجال	Adam – Adamlar
61	عمر	Ömür
62	مركز - مراكز	Merkez – Merkezler
63	علماء	Alimler
64	سبب	Sebep
65	حياة	Hayat
66	امرأة	Kadın
67	تمارين	Egzersizler
68	نظام - أنظمة	Yasa – Yasalar
69	محيط	Çevre
70	كلمة	Kelime
71	سمك - أسماك	Balık - Balıklar

Yukarıda verilen tekrar tablosunda, bazı kelimeler tekil olarak, bazı kelimeler ise çoğulları ile birlikte verilmiştir. Sınavlarda cem'isi ile birlikte kullanılan kelimeler tabloda tekil-çoğul olarak ifade edilmiştir.

Yds ve Kpds Sınavı 10 Kez ve Üzeri Tekrar Eden Fiiller

	Kelime	Anlamı
1	تَمَّ	Sona ermek – Bitmek
2	اهْتَمَّرَ	Önem vermek- İlgilenmek
3	أَتَقَنَّ	Bir şeyi çok iyi bilmek
4	عرف	Bilmek - Anlamak
5	قال	Demek – Söylemek
6	استخدم	Kullanmak
7	جری	Akmak – Gitmek
8	أمكن	Mümkün olmak
9	فهم	Anlamak
10	تناول	Almak
11	بدأ	Başlamak
12	انخفض	Düşmek - Azalmak
13	عاش	Yaşamak - Varlığını sürdürmek
14	أمكن	Mümkün olmak

15	نشأ	Yetişmek
16	تطوّر	Kalkınmak - Gelişmek
17	تعلم	Öğrenmek
18	اعتبر	Saymak- Kabul etmek
19	تقدم	İlerlemek
20	استنتج	Sonuç çıkarmak
21	بلغ	Ulaşmak
22	تمكن من	-a bilmek, -e bilmek

Sonuç

Araştırmada elde edilen verilere göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Sınavlarda kullanılan kelimelerin birçoğunun cem'isi ile birlikte (çoğuluyla) sorulduğu saptanmıştır. 2011 yılından itibaren uygulanan sınavların tümünde kullanılan kelimeler, fiiller, eşdizim ve diğer kelime gruplarının güncel kelimelerden seçildiği görülmüştür. Soru kökleri, paragraflar ve şıklar da dahil olmak üzere ikinci dili edinen kişilerce anlaşılması zor sözcüklerin kullanımının yok denecek kadar az olduğu sonucuna varılmıştır.

Yds (Yabancı Dil Sınavı) ve Kpds (Kamu Personeli Yabancı Dil Seviye Tespit Sınavı) sınavlarında eşdizimlerin atasözlerine kıyasla her yıl metin içerisinde ve şıklarda daha sık sorulduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda incelenen yabancı dil sınavlarında atasözleri yok denecek kadar az kullanılmıştır. Yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda sınavlarda kullanılan kelimelerin birçoğunun (özellikle fiiller) diğer yıllarda da çok kez sorulduğu görülmüştür. Dolayısıyla bir yabancı dil sınavı kelimelerini incelemek, aslında diğer yıllarda yapılacak olan yabancı dil sınavlarına hazırlanmak anlamına gelmektedir.

Sınavlarda harfi cerler, soru köklerinde ve paragraflarda sıklıkla kullanılmıştır. Arapçada bir fiil birçok harfi cerle kullanılabilir ve anlamı, birlikte kullanıldığı harfi cere göre değişkenlik gösterir. Bu nedenle yabancı dil sınavına hazırlanan adaylar fiil - harfi cer ilişkisini iyi bilmelidir.

Kaynakça

- Abdulganî Ebu'l-Azm. (2013). *Mu'cemu'l-Ganî*. Ribat: Muessesetu'l-Ganî li'n-Neşr Ahmed el-Âyed; vd. (2003). *el-Mu'cemu'l- Arabiyyu'l- Esâsî*. Tunus: el-Munazzametu'l-Arabiyye li't-Terbiye ve's-Sekâfe ve'l-Ulum
- Aksan, D. (1998). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: TDK
- Balı, E & Köksal, H. (2019). *Yaygın Eşdizimleriyle Arapçada Anahtar Fiiller*. İstanbul: Akdem Yayınları
- Balı, E. (2020). *Medya Arapçasında Siyaset Konulu Eşdizimler – Örnek ve Çözümlemeleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Dayf, Ş., Atiyye, Ş. A., Hüseyin, A. H., & Hilmi, C. M. (2004). *el-Mu'cemu'l Vasît* (4. ed). el-Kahira: Mektebetu's-Şurûkî'd-Duveliyye
- Gazala, H. (2004). *Makalât fi't-Terceme ve'l-Uslûbiyye*. Beyrut: Dâru'l-İlm li'l-Melâyîn
- Gazala, H. (2007). *Kâmus li'l-Mutelâzimâti'l-Lafziyye (Dictionary of Collocation)*. Beyrut: Dâru'l-İlm li'l-Melâyîn
- İbn Manzûr. (2000). *Lisânu'l-Arab*. Beyrut: Dâr Sadır
- Kurt, M. (2016). *Arapça Yazılı Basında Yer Alan Spor Metinlerindeki Eşdizimsel İfadelerin Sınıflandırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- es-Sêmarrâî, İ. (1983). *el-Fi'lu Zamânuhû ve Ebniyetuhû*. Beyrut: Muessesetu'r-Risâle
- Suçin, H. (2004). *Arapça Çeviride Sözcük ve Kalıplaşmış İfadeler Düzeyinde Genel Eşdeğerlilik Sorunları*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Suçin, H. (2007). *Öteki Dilde Varolmak*. İstanbul: Multilingual
- Ömer, A. M. (2008). *Mu'cemu'l-Lugati'l-'Arabiyyeti'l-Mu'âsıra*. Kâhire: Âlemu'l-Kutub.
- Önder, Ş. G. (2014). *Arap Dilinde Eşdizim*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi
- Üstünova, K. (2002). *Dil Yazıları*. İstanbul: Akçağ
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

